

DE TWEE VIJANDEN

door
W. G. VAN DE HULST.

't Was op een avond, in den schemertijd.

Op het slagveld lagen ze dicht bij elkander, de twee vijanden, — lagen ze dicht bij elkander te *sterven*.

En er was niemand, die hun brandende lippen verkoelde met wat water, en hun pijn lenigen kwam; — er was niemand, die stille, troostende woorden tot hen sprak, of hun leed verzachtte door medelij.

Achter een stukgeschoten loopgraaf lagen ze met elkander alleen. Hun oogen waren gesloten en om hun lippen krampte de pijn.

Soms sloeg de eene zijn handen uit als wilde hij iets zoeken, iets grijpen. En dan hijgde uit zijn borst een smartelijk gekreun.

En die andere... Als hij het hoorde, opende hij even, in onrust, de oogen, als werd hij geroepen om *weer* te gaan vechten.

Tusschen de bonkige kluiten van de omgewoelde aarde vloeide het bloed van die beiden, het donkerroode. Zoo vloeide langzaam hun leven weg.

En over het droeve veld kwam stil de avond zijn valen sluier trekken.

Zij *kenden* elkander niet, maar zij *haatten* elkander toch, omdat ze *vijanden* waren en gestreden hadden, — omdat die eene een Duitscher, en die andere een Franschman was.

In het wilde, blinde vechten, toen de drommen van soldaten op elkaar botsten en worstelden in woeste woede — toen waren ze beiden neergestort, verminkt en bloedend, dicht bij elkander.

Nu lagen ze dicht bij elkander te *sterven*.

Die eene, — dat was de Duitscher, — opende de oogen en zocht angstig rond. Zijn verschroeide lippen prevelden.

En die andere, — dat was de Franschman, — *hoorde* die woorden, maar *verstond* ze niet. Hij kende de taal van zijn vijand niet. Die woorden, ze klonken hem als een vloek. Want ze haatten elkander, omdat die eene een Duitscher en die andere een Franschman was.

De eene sloot weer in hevige pijn de oogen krampig dicht; hij wong zijn hoofd achterover en zijn handen zochten, tastten weer om zich heen. Die handen raakten het voorhoofd van dien andere, den vijand...

En de andere huiverde van schrik. Hij gromde booze woorden; maar de Duitscher verstond ze niet. Hij kende de taal van zijn vijand niet; maar hij trok toch, in afkeer, zijn hand terug.

Toen doken die beiden weer terug, ieder in zijn *eigen* smart en *eigen* pijn; om eenzaam te sterven.

't Was zoo smartelijk; maar hun haat en hun afkeer om den vijand zoo-vlak-bij maakte het sterven véél smartelijker nog.

En stil lagen ze te wachten op den dood, *heel stil*, de een om den ander.

Toen, — na een poos, — begon in zijn smart die eene te *bidden*, met zachte, smeekende woorden.

Die andere *verstond* ze niet: 't waren voor hem de vreemde, hatelijke woorden van een vijand.

Maar plotseling, in dat angstig gebed, klonk ook een *naam*.

En de Franschman luisterde. 't Was, alsof die klank opeens een vreemde blijdschap in hem wakker riep....

Hoor! Daar was hij weer! Hoor!... Die eene, schoone naam!... „Jezus!”

De *andere* woorden waren duister, dat waren woorden uit een vreemd, vijandig land, maar dat ééne... „Jezus!”... o, dat woord *was* niet van de aarde, dat was van den *hemel*.

En — dien naam kende de Franschman ook.

Hij wendde het hoofd een weinig om naar zijn vijand en in den valen schemer zag hij diens oogen, naar boven gericht, zacht glanzen... En in het hart van den stervenden Franschman kwam nog *even* een wondere begeerte op: hij wilde wat zeggen, wat vragen... Voor dien éénen naam week de haat terug.

En zacht en schuchter sprak hij; maar de Duitscher kon hem niet verstaan. Die taal was de taal van de aarde en zij waren vijanden.

Toen sprak ook de Franschman zacht dien eenen naam: „Jezus!”.... En in de brekende oogen van den vijand kwam een blijde herkenning; om zijn van pijn vertrokken lippen speelde nog iets van een glimlach.

Hij durfde;.... hij wees op zijn mond. Dat beteekende: „Dorst, brandende dorst!”

En de ander werkte met veel moeite nog zijn halfvolle veldflesch van tusschen zijn kleeren te voorschijn, en stak haar den vijand toe. Die slurpte begeerig het koele water in, tot de flesch weggleed uit zijn verstijvende handen.

„Heere Jezus, ik dank U, dat mijn vijand zoo goed voor mij is, bad hij zacht nog in de taal van zijn land.

Die andere prevelde: „O, laat mij niet sterven met haat in mijn hart, Heere Jezus!”

En van elkander verstonden zij alleen: „Jezus!.... Jezus!”

Toen werd het weer stil.

Al verder verbloedde hun leven.

Maar in de duistere eenzaamheid van 't droeve veld was het voor die beiden toch, alsof nu Een tot hen gekomen was in lichtende gestalte en met oogen vol heilig medelij.... 't Was, of die Eene zich over hen boog, over hen *beiden*, en Zijn armen uitbreidde in eindelooze ontferming.

Die Eene.... Jezus! De Heiland!

En ze begrepen niet meer, *waarom* ze gestreden hadden.

Ze wisten nu, dat ze elkander nooit hadden gehaat, omdat ze elkander nooit hadden gekend.

Ze wisten nu, dat hun oorlogswuede dwaasheid was en bedrog.

Ze wisten nu, dat ze bij elkander hoorden, omdat de Heiland hen *beiden* wilde omvangen met Zijn armen; hen *beiden* wilde bergen voor eeuwig aan Zijn hart.

En de eene, — de Duitscher, — strekte zijn arm nog éénmaal tastende uit, en legde zijn verstijvende hand op het voorhoofd van den ander, — den Franschman.

Dat was als een zegening.

En die andere prevelde nog eenmaal in diepe blijdschap: „Jezus.... *onze* Heiland!”

Zoo zijn ze dicht bij elkander gestorven.

De twee vijanden, — die *toch* waren: twee kinderen van God....

